การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยึดปัญหาเป็นฐาน ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมปัจจิมเชียงยืน

PARTICIPATORY ACTION RESEARCH TO DEVELOP PROBLEM-BASED LEARNING IN PUSJIMCHAINGYUEN SCRIPTURE SCHOOL

พระมหาชนะ ชนะชัย
พระครูสุธีจริยวัฒน์, ดร.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการดำเนินงาน การเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้ในระดับบุคคล กลุ่มบุคคล และหน่วยงาน รวมทั้งความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการเรียนรู้แบบยึดปัญหาเป็นฐานในโรงเรียนพระปริยัติธรรมปัจจิมเชียงยืน แผนกสามัญศึกษา โดยระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม จำนวน 2 วงจรกับผู้ร่วมวิจัย 9 รูป/คน ดำเนินการวิจัยในวงจรแรกระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2559 วงจรที่สองระหว่างเดือนกันยายน พ.ศ. 2559 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2560 ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานในขั้นตอนการเตรียมการ และในขั้นตอนการวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนผลเป็นไปตามแผนที่กำหนด มีการดำเนินงานใน 3 โครงการ คือ (1) โครงการพัฒนาความสามารถในการคิดและตัดสินใจแก้ปัญหาแบบยึดปัญหาเป็นฐาน (2) โครงการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยึดปัญหาเป็นฐาน และ (3) โครงการพัฒนาการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแบบยึดปัญหาเป็นฐาน ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสภาพที่คาดหวังตามเกณฑ์ที่กำหนดที่ระดับ 3.00 ขึ้นไป บุคคล กลุ่มบุคคล และหน่วยงานเกิดการเรียนรู้ว่าการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิผลต้องยึดถือหลักการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน เกิดองค์ความรู้ใหม่เป็นกรอบแนวคิดเชิงบูรณาการระหว่างกิจกรรมต่างๆ ใน 3 โครงการและกิจกรรมต่างๆใน 9 ขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม นำเสนอเป็น “กรอบแนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยึดปัญหาเป็นฐาน : กรณีที่ประสบผลสำเร็จในโรงเรียนพระปริยัติธรรมปัจจิมเชียงยืน แผนกสามัญศึกษา”

คำสำคัญ: การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม, การเรียนรู้แบบยึดปัญหาเป็นฐาน, โรงเรียนพระปริยัติธรรมปัจจิมเชียงยืน

Abstract

This research aims to study the results of performance, change, and learning at the individuals, group and organization level, as well as new knowledge acquired through the problem-based learning development in Pusjimchaingyuen Scripture School**,** General Educational Session. Two cycles of Participatory Action Research Methodology were conducted together with nine participants. The first cycle was conducted between February to August 2016. The second cycle is from September 2016 to January 2017. The

results indicated that the operations in the preparation phase, and in the planning, action, observation and reflection phases were in accordance with the plan. The study addressed 3 projects: (1) development project of thinking and decision making abilities on problem-based leaning, (2) development project of problem-based learning skills management, and (3) development project of the instruction on problem-based learning at the secondary level. The operations caused changes in the expected condition of 3.00 and above. Individuals, group, and organization learned that effective practices must adhere to the principles of engagement and listening to peer feedback. A new knowledge was an integrated framework of activities in three projects and activities in nine stages of participatory action research, presented as a "Participatory Action Research Framework for Developing Problem-Based Learning: The Case of Success in Pusjimchaingyuen Scripture School**,** General Educational Session."

Keyword: Participatory Action Research, Problem- Based Learning, Pusjimchaingyuen Scripture School

ความเป็นมาของปัญหา

จากเอกสารสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการของการพัฒนาการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา (2552) พบว่า ในปัจจุบันการจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีปัญหาอุปสรรคของการพัฒนาโรงเรียนหลายด้าน ด้านผู้เรียน นักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในสภาพครอบครัวที่มีปัญหาส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมหลายอย่าง เป็นต้นว่า ความประพฤติไม่เรียบร้อย เวลาเรียนไม่พอ ติดสารเสพติด ทะเลาะวิวาท จนเป็นเหตุให้ต้องออกกลางคัน สำหรับนักเรียนที่สมัครใจเข้าศึกษาด้วยศรัทธา ด้านบุคลากร ครูที่ทำการสอนประจำเป็นครูที่ทำการสอนตั้งแต่เป็นพระ เมื่อลาสิกขาบทออกไปเป็นฆราวาสก็ทำการสอนมาจนถึงปัจจุบัน ครูส่วนใหญ่ไม่มีใบประกอบวิชาชีพครู ไม่ผ่านการสอบคัดเลือก ดังนั้นจึงขาดความชำนาญในการใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน ขาดอุดมการณ์ในการทำงาน มีปัญหาหนี้สินเพราะรายได้ไม่พอเลี้ยงชีพ ยิ่งกว่านั้นโรงเรียนยังขาดการระดมทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาร่วมงานทางวิชาการ เป็นต้นว่า ปราชญ์ชาวบ้านและบุคคลซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ สถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อาคารสถานที่ยังขาดการบำรุงรักษา ขาดการเชื่อมโยงกับแหล่งเรียนรู้ชุมชน มุ่งเน้นการสร้างศาสนวัตถุมากกว่าการสร้างแหล่งเรียนรู้ นอกจานี้ด้านการบริหารจัดการ มีการบริหารจัดการในลักษณะแนวดิ่ง จึงทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการ การเรียนการสอน ไม่มีสายงานบังคับปัญหาที่เป็นระบบชัดเจน ขาดการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และในปัจจุบันโรงเรียนปัจจิมเชียงยืนได้ยึดรูปแบบการเรียนการสอนแบบบรรยายในห้องเรียนโดยการให้นักเรียนได้เน้นเรื่องการท่องจำ ซึ่งปัญหาดังกล่าวข้างต้นนับว่าเป็นอุปสรรคที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องหาทางแก้ไขเพื่อให้การบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อมูลรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาปีการศึกษา 2557 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมปัจจิมเชียงยืน แผนกสามัญศึกษา (2557) ตามมาตรฐานด้านการเรียนการสอน พบว่า มาตรฐานที่ 1 ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอยู่ในระดับคุณภาพที่ต้องปรับปรุง และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ให้มีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ครูควรมีการติดตามผลการเรียนของผู้เรียนแต่ละบุคคลเพื่อนำผลมาวางแผนพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เพื่อให้ครูและผู้เรียนมีส่วนร่วมกับการเรียนการสอนร่วมกันและมีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย พร้อมทั้งพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดและทักษะแสวงหาความรู้ สามารถแก้ปัญหาด้วยตนเอง

เมื่อพิจารณาจากสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มนโยบายเพื่อพัฒนาโรงเรียนปริยัติธรรมโดยภาพรวม จากผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา และจากความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน ทำให้ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมมีความสนใจที่จะพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรมปัจจิมเชียงยืน แผนกสามัญศึกษา ให้มีคุณภาพสูงขึ้น และจากการศึกษาทัศนะของนักวิชาการและหน่วยงาน เช่น Edens (2000) Zhang (2002) มัณฑรา ธรรมบุศย์ (2545) ทิศนา แขมมณี (2545) อนุชา โสมาบุตร (2553) ไพศาล สุวรรณน้อย (2557) พบว่า แนวคิด และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบยึดปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning: PBL) จะเป็นประโยชน์ต่อการเสริมสร้างความมีคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้สูงขึ้นได้ เพราะมีลักษณะที่สอดคล้องกับหลักการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และหลักการที่คาดหวังในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ดังนี้ (1) เป็นบริบทของการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะต่างๆซึ่งเป็นสิ่งที่ได้มาจากการแก้ปัญหาที่มีความสัมพันธ์ใกล้เคียงกับชีวิตจริงมากที่สุด (2) ใช้ปัญหาเป็นตัวขับเคลื่อนในการเรียนรู้ (3) เป็นการเรียนรู้แบบบูรณาการระหว่างความรู้ศาสตร์ต่างๆและทักษะกระบวนการเข้าด้วยกัน (4) นักเรียนจะเป็นผู้ดำเนินการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ครูจะเป็นเพียงผู้ให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำและเอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน (5) เป็นการเรียนแบบชี้นำตนเอง นักเรียนจะเป็นผู้กำหนดทิศทางของการเรียนรู้ด้วยตัวเองในการกำหนดว่าต้องเรียนรู้อะไรอย่างไร จากที่ใด เพื่อให้ได้ความรู้มาแก้ปัญหา (6) เป็นการเรียนรู้จากกระบวนการของการเรียนรู้ การเรียนรู้โดยยึดปัญหาเป็นฐานจะเน้นที่กระบวนการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้จะเกิดขึ้นขณะดำเนินการแก้ปัญหา (7) เป็นการเรียนรู้แบบช่วยเหลือกันเป็นกลุ่ม (8) ปัญหาที่ใช้ในการเรียนรู้ จะเป็นปัญหาที่ยาก มีความซับซ้อน ไม่ชัดเจนเป็นปัญหาปลายเปิด ที่สามารถกระตุ้นนักเรียนให้ได้ใช้ความคิด ทำความเข้าใจปัญหาและค้นคว้าหาความรู้มาเพื่อแก้ปัญหานั้น (9) ให้ความสำคัญกับประสบการณ์และความรู้ที่มีอยู่ก่อนแล้ว ซึ่งครูใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน (Zhang, 2002) และเห็นว่าการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ที่ประกอบด้วยวงจรแบบเกลียวสว่าน 2 วงจร แต่ละวงจรประกอบด้วยขั้นตอนการวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Acting) การสังเกต (Observing) และการสะท้อนผล (Reflecting) จะช่วยให้บรรลุผลสำเร็จตามที่คาดหวังได้ เพราะเป็นระเบียบวิธีวิจัยที่มีจุดมุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามจุดมุ่งหมาย เกิดการเรียนรู้ และเกิดองค์ความรู้ใหม่จากการปฏิบัติร่วมกันระหว่างผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ดังวัตถุประสงค์การวิจัยในหัวข้อต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยึดปัญหาเป็นฐานในโรงเรียนพระปริยัติธรรมปัจจิมเชียงยืน แผนกสามัญศึกษา ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้ (1) เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานในขั้นตอนการเตรียมการ และขั้นตอนการวางแผน การปฏิบัติ สังเกต และการสะท้อนผล 2 วงจร และ (2) เพื่อศึกษาผลการเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้ในระดับบุคคล กลุ่มบุคคล และหน่วยงาน และความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมตามกรอบแนวคิดของวิโรจน์ สารรัตนะ (2558) เป็นกรอบแนวคิดที่คำนึงถึงข้อวิพากษ์ที่มีต่อการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบเทคนิคและทัศนะต่อการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม แนวคิดการพัฒนาเทคโนโลยีแบบมีส่วนร่วม แนวคิดการพัฒนาแนววัฒนธรรมชุมชน ปรัชญาของทฤษฎีสังคมเชิงวิพากษ์ และทฤษฎีหลังสมัยใหม่ รวมทั้ง 10 หลักการ 10 จรรยาบรรณ และ 10 บทบาทของผู้วิจัย ที่มีวงจรการปฏิบัติของกิจกรรมวางแผน (Plan) การปฏิบัติ (Act) การสังเกต (Observe) และการสะท้อนผล (Reflect) จำนวน 2 วงจร มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยทั้งก่อนและหลังการดำเนินงานใน 2 วงจรดังกล่าวเป็น 9 ขั้นตอน ดังนี้ (1) การเตรียมการ (preparation) (2) การวางแผน (Planning) (3) การปฏิบัติ (Acting) (4) การสังเกต (Observing) (5) การสะท้อนผล (Reflecting) (6) การวางแผนใหม่ (Re – Planning) (7) การปฏิบัติใหม่ (Re-Acting) (8) การสังเกตผลใหม่ (Re-Observing) และ (9) การสะท้อนผลใหม่ (Re-reflecting) ดำเนินการวิจัยกับผู้ร่วมวิจัย 9 รูป/คน ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมปัจจิมเชียงยืน แผนกสามัญศึกษา อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม โดยดำเนินการวิจัยวงจรแรกระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ –สิงหาคม พ.ศ. 2559 วงจรที่สองระหว่างเดือนกันยายน พ.ศ. 2559 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2560

ผลการวิจัย

1) ผลการดำเนินงานในขั้นตอนที่ 1-9 มีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ (preparation) ได้ดำเนินกิจกรรม (1) การสร้างมิตรภาพและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (2) การเสริมพลังความรู้ให้กับผู้ร่วมวิจัย (3) การสร้างแผนที่การทำงาน (Road map) (4) การประเมินและสรุปผล ซึ่งบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ คือ (1) ได้รับความร่วมมือและตอบรับเป็นผู้ร่วมวิจัย (2) ได้ปฏิทินเพื่อการดำเนินงานวิจัย เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติตลอดระยะเวลาวิจัย (3) ได้คู่มือการพัฒนาการเรียนรู้แบบ PBL

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผน ได้ดำเนินกิจกรรม (1) การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน (2) กำหนดปัญหาและทำความเข้าใจปัญหา (3) การถ่ายทอดแนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบยึดปัญหาเป็นฐานให้ผู้ร่วมวิจัย (4) การจัดทำแผนปฏิบัติการ (5) การสรุปผลการดำเนินงาน ซึ่งบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ คือ (1) เกิดวามเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (2) ได้แผนปฏิบัติการเพื่อนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนางานซึ่งประกอบด้วย 3 โครงการ คือ โครงการพัฒนาความสามารถในการคิดและตัดสินใจแก้ปัญหาโดยการเรียนรู้แบบยึดปัญหาเป็นฐาน โครงการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยึดปัญหาเป็นฐาน และโครงการพัฒนาการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาโดยการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติ ได้ดำเนินกิจกรรม (1) การกำหนดแนวทางปฏิบัติร่วม (2) การประเมินสภาพการดำเนินงานก่อนนำแผนลงสู่การปฏิบัติ (3) การนำแผนลงสู่การปฏิบัติ (4) การประเมินและสรุปผล ซึ่งบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ คือ (1) ได้ทีมงานโครงการที่รับผิดชอบการดำเนินงานในแต่ละโครงการ พร้อมกำหนดทีมติดตามและประเมินผล (2) ได้เครื่องมือการวิจัย 5 ฉบับสำหรับใช้ในการดำเนินงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 4 การสังเกต ได้ดำเนินกิจกรรม (1) กำหนดรูปแบบและวิธีการ (2) การสังเกตผล (3) การประเมินผลและสรุปผล ซึ่งบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ คือ (1) ผู้ร่วมวิจัยและทีมประเมินมีความเข้าใจในเทคนิควิธีการสังเกตผลและสามารถใช้เครื่องมือในการสังเกตได้อย่างมีประสิทธิภาพ (2) เกิดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้ผู้ร่วมการวิจัยทราบถึงความก้าวหน้าโครงการในทำงานและได้แบ่งปันประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 5 การสะท้อนผล ได้ดำเนินกิจกรรม (1)) การสังเคราะห์ความรู้ (2) การนำเสนอรายงานผลการสังเคราะห์ (3) ประเมินและสรุปผล ซึ่งบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ คือ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้เห็นถึงสภาพการเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้ และองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดจากการปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 6 การวางแผนใหม่ ได้ดำเนินกิจกรรม คือ นำเสนอรายงานวิเคราะห์และวิพากษ์ประเมินปัญหาที่ต้องการแก้ไขหรือพัฒนา พร้อมวางแผนปฏิบัติการใหม่ ซึ่งบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ คือ ได้แผนปฏิบัติการชุดใหม่เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนางานให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืน

ขั้นตอนที่ 7 การปฏิบัติใหม่ ได้ดำเนินกิจกรรม (1) การกำหนดแนวปฏิบัติ (2) การปฏิบัติกิจกรรม (3) การประเมินและสรุปผล ซึ่งบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ คือ ผลจากการนำโครงการลงสู่การปฏิบัตินอกจากจะทำให้โรงเรียนพระปริยัติธรรมปัจจิมเชียงยืน แผนกสามัญศึกษา สามารถรักษาระดับคุณภาพไว้ในเกณฑ์ “ระดับดี” ยังส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

ขั้นตอนที่ 8 การสังเกตใหม่ ได้ดำเนินกิจกรรม (1) กำหนดรูปแบบและวิธีการ (2) การสังเกตและเสนอรายงานผล (3) การประเมินและสรุป ซึ่งบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ คือ (1) ผู้ร่วมวิจัยและทีมประเมินมีความรู้ความเข้าใจในเทคนิคและวิธีการสังเกตผลและสามารถใช้เครื่องมือในการสังเกตได้อย่างมีประสิทธิภาพ (2) เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำให้ผู้ร่วมวิจัยได้ทราบถึงความก้าวหน้าในการทำงานและได้แบ่งปันประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 9 การสะท้อนผลใหม่ ได้ดำเนินกิจกรรม คือ (1) การสังเคราะห์ความรู้ (2) การนำเสนอรายงานผลการสังเคราะห์ และ (3) การประเมินและสรุปผล ซึ่งบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ คือ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และได้เห็นถึงสภาพการเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้ และความรู้ใหม่ที่จากการลงปฏิบัติทั้งในระดับตัวบุคคล ระดับกลุ่มบุคคล และระดับองค์กร

2) การเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้ในระดับบุคคล กลุ่มบุคคล และหน่วยงาน และความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติ

2.1) การเปลี่ยนแปลง (Change)

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันกำหนดสภาพที่คาดหวัง คือ ทุกกิจกรรมในแต่ละโครงการของแผนปฏิบัติเกิดการเปลี่ยนแปลงหรือประสบผลสำเร็จตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ มีคะแนนเฉลี่ยจากผล

การประเมินระดับ 3.00 ขึ้นไป ทั้งนี้หลังจากผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้นำแผนปฏิบัติการลงสู่การปฏิบัติ ปรากฏผลการปฏิบัติดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการดำเนินกิจกรรมในโครงการ 3 โครงการตามแผนปฏิบัติการ

โครงการ	กิจกรรม	ผลการเปลี่ยนแปลงเปรียบเทียบกับเกณฑ์ 3.00 ขึ้นไป		
		$\overline{X}$	S.D.	คำอธิบาย
1. โครงการการพัฒนาความสามารถในการคิดและตัดสินใจแก้ปัญหาโดยยึดปัญหาเป็นฐาน	1) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบยึดปัญหาเป็นฐาน	3.56	0.53	มีการเรียนการสอนแบบยึดปัญหาเป็นฐาน มีการฝึกทักษะ ความคิด โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (วงจรที่ 1 ยังไม่บรรลุผลตามเกณฑ์
	2) การจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้แบบยึดปัญหาเป็นฐาน	3.33	0.50	เข้าใจสืบค้นหาคำตอบ ด้วยวิธีการแบบยึดปัญหาเป็นฐาน
	3)กิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยใช้วิธีแบบยึดปัญหาเป็นฐาน	3.22	0.44	มีการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง ครูได้รับการพัฒนาเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนแนวใหม่ที่ใช้รูปแบบยึดปัญหาเป็นฐาน โดยใช้สาระการเรียนรู้เป็นฐาน
	4) กิจกรรมทัศนศึกษาด้วยวิธีการเรียนรู้โดยใช้วิธีแบบยึดปัญหาเป็นฐาน	3.67	0.50	ครูมีการจัดกิจกรรม ที่หลากหลายวิธี มีการส่งเสริมบทบาทการเรียนด้วยตนเองด้านทักษะ ความคิด
2.โครงการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยึดปัญหาเป็นฐาน	1) การอบรมพัฒนาครูเรื่องการยึดปัญหาเป็นฐานในการจัดการเรียนการสอน	3.56	0.53	บุคคลากรครูได้รับอบรมพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเทคนิควิธีการ การใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน
	2) การวิจัยเพื่อพัฒนาเด็กโดยการยึดปัญหาเป็นฐาน	3.22	0.44	ได้รับข้อมูล รับทราบปัญหาที่เกิดระหว่างการจัดการเรียนการสอนเรียนรู้วิธีการแก้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
	3) การนิเทศการสอนโดยการยึดปัญหาเป็นฐาน	3.44	0.53	ครูได้รับการกระตุ้น กระตื้อรื้อร้น ในการอบรมพัฒนาตนเอง หลากหลายวิธีการ เทคนิค ความคิด ประสบการณ์

ตารางที่ 1 ผลการดำเนินกิจกรรมในโครงการ 3 โครงการตามแผนปฏิบัติการ (ต่อ)

โครงการ	กิจกรรม	การเปลี่ยนแปลงเปรียบเทียบกับเกณฑ์ 3.00 ขึ้นไป		
		$\overline{X}$	S.D.	คำอธิบาย
3. โครงการการพัฒนาการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยการเรียนรู้แบบยึดปัญหาเป็นฐาน	1) กิจกรรมเล่าเรื่องประสบการณ์โดยการยึดปัญหาเป็นฐาน	3.56	0.53	มีการพัฒนาด้านทักษะ ความคิด เทคนิควิธีการพูด โดยใช้กระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ในกระตุ้นกิจกรรม
	2) กิจกรรมจัดมุมแสดงผล งานนักเรียนโดยการยึดปัญหาเป็นฐาน	3.78	0.44	นักเรียนได้รับการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีการ การใช้ปัญหาเป็นฐาน กล้าแสดงออก กับผลงานที่ร่วมกันทำขึ้นโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ด้วยวิธีการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
	3) กิจกรรมเข้าห้องสมุดโดยการยึดปัญหาเป็นฐาน	3.33	0.50	นักเรียนได้รับการพัฒนาการเรียนรู้ศึกษา ค้นคว้า ข้อมูล หาคำตอบ ด้วยวิธีการ สืบค้น ข้อมูล หาคำตอบเองด้วยวิธีการใช้ปัญหาเป็นฐาน ครูได้เรียนรู้วิธีการสอนด้วยหลายหลายวิธีการ

2.2 การเรียนรู้ (Learning)

โดยภาพรวม การเรียนรู้จากการปฏิบัติทั้งในบุคคล กลุ่มบุคคล และหน่วยงานที่สำคัญ คือ ต่างตระหนักว่าการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิผลต้องยึดถือหลักการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน โดยมีสาระการเรียนรู้ในแต่ละระดับ ดังนี้ **ผู้วิจัย** เรียนรู้วิธีการสร้างความเข้าใจกับผู้ร่วมวิจัยโดยใช้วิธีการพูดคุยแบบกัลยาณมิตรการประชุมชี้แจงหารือ ตลอดจนเสวนา แลกเปลี่ยน ความคิดซึ่งกันและกัน และการศึกษาดูงานให้ผู้ร่วมวิจัยเกิดความสัมพันธ์และความเข้าใจที่ดีต่อกันทั้งระหว่างผู้วิจัยกับผู้ร่วมวิจัยและทั้งผู้ร่วมวิจัยกับผู้ร่วมวิจัยซึ่งส่งผลให้เกิดความอบอุ่น เหมือนคนมนครอบครัวเดียวกัน ไว้วางใจซึ่งกันและกันและเข้าใจในสิ่งที่ทุกคนจะร่วมกันดำเนินกิจกรรม การพัฒนาเรียนรู้ วิธีการใช้ภาวะความเป็นผู้นำ **ผู้ร่วมวิจัย** เรียนรู้กระบวนการวางแผนที่เกิดจากการมีส่วนร่วมเรียนรู้วิธีการติดต่อสื่อสารและการประสานงานกับเพื่อนร่วมงานเรียนรู้ สิ่งที่เป็นปัญหาและเสาะหาข้อมูลสาเหตุของปัญหาที่โรงเรียนกำลังประสบพบเจอ เผชิญอยู่ เรียนรู้ในวิธีการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันให้เกิดประสิทธิผลเรียนรู้วิธีการประสานความร่วมมือระหว่างผู้วิจัยกับผู้วิจัยและระหว่างผู้วิจัยกับผู้ร่วมวิจัย **นักเรียน** เกิดการเรียนรู้ คือ เริ่มที่จะสนใจในการเรียนหนังสือมากยิ่งขึ้น สืบเนื่องจากระบบการจัดการเรียนการสอนได้รับการพัฒนาขึ้น ทำให้นักเรียน จากก่อนหน้านี้เบื่อ กลับมาเร้าใจตื่นเต้นในการเรียนการสอน เพราะการเรียนการสอนที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานนั้น นักเรียนจะเป็นผู้สืบค้นหาคำตอบเอง โดยมีครูเป็นเพียงผู้ให้การอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน จึงทำให้ผู้เรียน อยากเรียน อยากรู้ อยากทราบ แล้วลงมือด้วยตนเอง **โรงเรียน** มีความตระหนักถึงความจำเป็นในการจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องพิมพ์เพิ่มมากขึ้นขยาย

สัญญาณอินเตอร์เน็ตความเร็วสูงไร้สายกระจายสัญญาณเต็มพื้นที่ของโรงเรียน จัดหากระดาษและวัสดุอุปกรณ์อื่นๆที่จำเป็นในการ รวมทั้งปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนไว้อำนวยความสะดวกให้กับคณะครูนักเรียนได้ทำกิจกรรม และที่สำคัญทางโรงเรียนจัดให้มีการเยี่ยมชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องมีการสังเกตการสอนตามแนวทางของการจัดการเรียนการสอนในเรื่องการสอนแบบยึดปัญหาเป็นฐาน(PBL) และนำผลที่ได้จากการสะท้อนผลการเยี่ยมชั้นเรียนไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ

2.3 ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

จากกรณีที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ทำการพัฒนาผู้เรียนแบบยึดปัญหาเป็นฐานในโรงเรียนปัจจิมเชียงยืนจนประสบผลสำเร็จก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ก่อให้เกิดการเรียนรู้ทั้งในระดับบุคคล กลุ่มบุคคล และโรงเรียน เป็นผลสืบเนื่องจากการดำเนินงานในโครงการ 3 โครงการ ตามขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติแบบมีส่วนร่วม 9 ขั้นตอน ดังกล่าวข้างต้น ได้ก่อเกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ในบริบทเฉพาะที่เป็นผลจากการดำเนินการวิจัยในโรงเรียนพระปริยัติธรรมปัจจิมเชียงยืน แผนกสามัญศึกษา ที่แม้มีข้อจำกัดในการนำไปใช้ในวงกว้าง แต่ก็อาจนำไปเป็นกรณีศึกษาเพื่อประยุกต์ใช้กับการพัฒนาการเรียนรู้แบบยึดปัญหาเป็นฐานในโรงเรียนแห่งอื่นๆ ได้ ถือเป็นกรอบแนวคิดเชิงบูรณาการ ดังแสดงเป็น “กรอบแนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยึดปัญหาเป็นฐาน: กรณีที่ประสบผลสำเร็จโรงเรียนพระปริยัติธรรมปัจจิมเชียงยืน แผนกสามัญศึกษา” ในภาพที่ 1

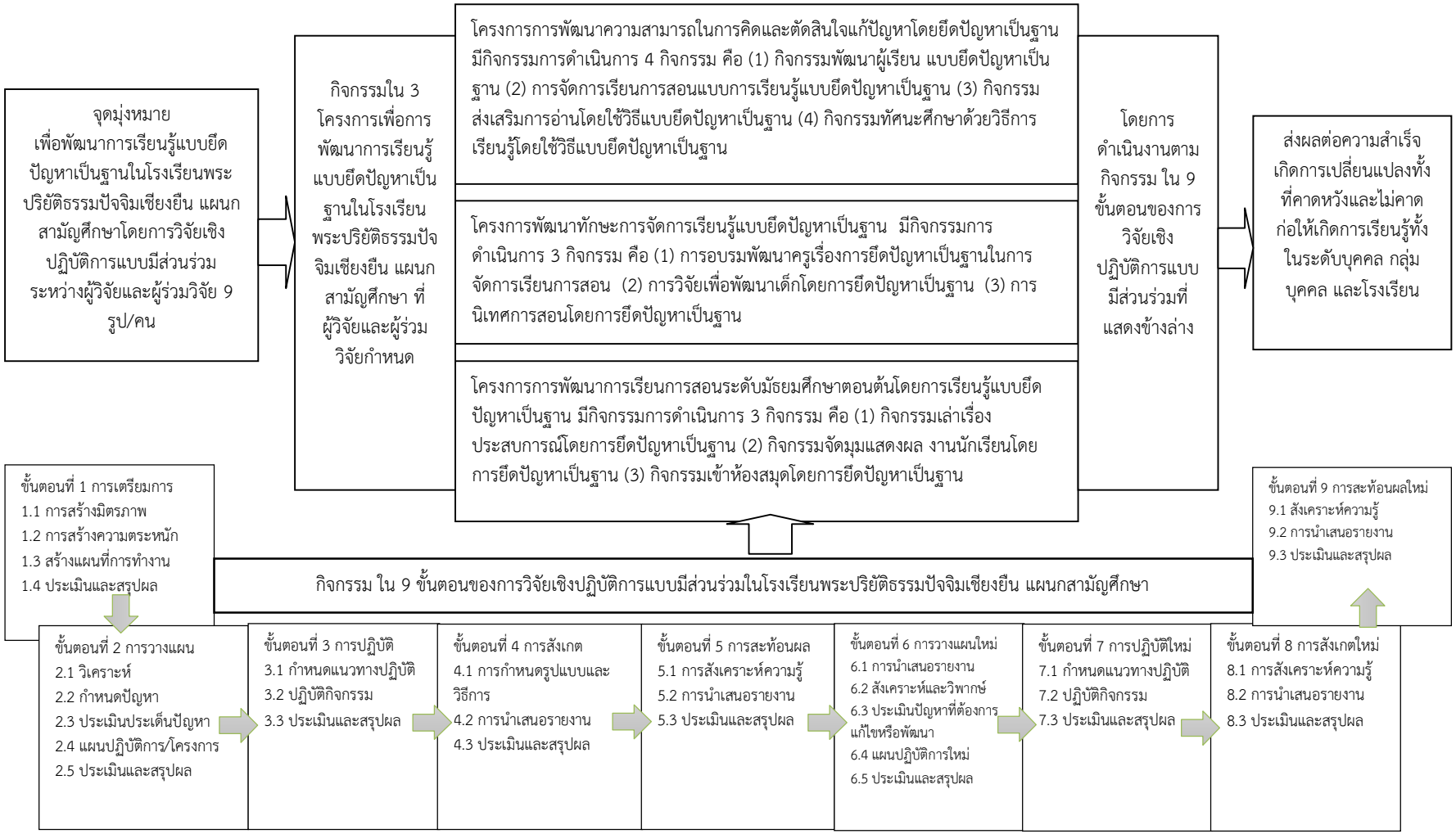

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยึดปัญหาเป็นฐาน: กรณีที่ประสบผลสำเร็จในโรงเรียนปัจจิมเชียงยืน แผนกสามัญศึกษา

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยขอนำเอาประเด็นที่เป็นข้อสังเกตสำคัญมาอภิปรายผลใน 3 กรณี ดังนี้

การเปลี่ยนแปลง จากผลการปฏิบัติตามกิจกรรมต่างๆ ใน 3 โครงการที่บรรลุผลสำเร็จตามที่คาดหวังทุกกิจกรรม โดยผลการประเมินได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดระดับ 3.00 ขึ้นไปทุกกิจกรรม นั้น แต่ก็เป็นการประสบผลสำเร็จในวงจรที่ 2 ยังมีกิจกรรมที่ไม่บรรลุผลตามที่คาดหวังในการดำเนินงานวิจัยในรอบที่ 1 คือ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโครงการการพัฒนาความสามารถในการคิดและตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างมีสติแบบยึดปัญหาเป็นฐาน อาจเนื่องจากครูผู้สอนทั้งโรงเรียนไม่ได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรสถานศึกษา และครูผู้สอนไม่ได้จัดกิจกรรมผู้เรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง ตลอดถึงการนิเทศครูผู้สอน เพื่อบ่งบอกให้ครูผู้สอนได้เข้าใจในการจัดการเรียนการสอน ครูไม่ได้รับการส่งเสริมในการอบรมพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ก่อนที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันพัฒนาขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า โดยความเป็นจริงในทางปฏิบัติแล้ว ผู้บริหารและครูผู้สอนยังให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนการเรียนรู้ในระดับต่ำ จึงส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ในรายวิชาต่างๆ ขาดทิศทางในการสอน ตลอดถึงกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย และเป้าหมายที่ชัดเจน ถึงแม้ว่าครูผู้สอนจะใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่รัฐจัดส่งให้ หรือสำนักงานต้นสังกัดให้ใช้เป็นแนวทาง เพื่อใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอน แต่แผนการจัดการเรียนรู้สำเร็จรูปนั้น ครูผู้สอนยังขาดการพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับสภาพบริบท วัฒนธรรม และบรรยากาศการเรียนรู้ของโรงเรียน จึงอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนในด้านนี้ต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) ที่พบว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรมขนาดเล็กส่วนใหญ่ นักเรียนมีคุณภาพค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับโรงเรียนพระปริยัติธรรมขนาดอื่น แต่อย่างไรก็ตามโรงเรียนพระปริยัติธรรมปัจจิมเชียงยืนแผนกสามัญศึกษา ก็พยายามที่จะพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และนำแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไปปฏิบัติ หลังจากที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้นำแผนปฏิบัติการลงสู่การปฏิบัติ ปรากฏว่า บรรลุสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการในรอบวงจรที่ 2 นั้น ส่งผลให้กับการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนได้รับการพัฒนา ตลอดถึงผลสัมฤทธิ์ที่เกิดในรายวิชาที่สอน และบรรลุผลตรงตามที่คาดหวัง

การเรียนรู้ จากผลการวิจัยที่พบว่าการเรียนรู้จากการปฏิบัติทั้งในบุคคล กลุ่มบุคคล และหน่วยงานที่สำคัญ คือ ต่างตระหนักว่าการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิผลต้องยึดถือหลักการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน อาจสืบเนื่องมาจากการที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้รับการพัฒนาทั้งความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน/ชุมชน สอดคล้องกับศักยภาพบุคคล กลุ่มบุคคล และโรงเรียน ประกอบกับฐานะของผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยต่างมีความเท่าเทียมกันในการวิจัยจึงทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบ ทั้งการคิด การปฏิบัติ การสังเกตผล และการสะท้อนผล จึงทำให้เกิดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเพื่อเป้าหมายของการพัฒนา คือ โรงเรียนพระปริยัติธรรมปัจจิมเชียงยืน แผนกสามัญศึกษา ก่อให้เกิดความสำเร็จที่เกิดจากทั้ง 3 โครงการ ซึ่งส่งผลให้นักเรียนได้รับประโยชน์และมีคุณภาพอันเป็นผลจากการพัฒนา ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ที่มุ่งให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ครูจะต้องมีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานสูงตามมาตรฐานหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาชาติ และโรงเรียนมีศักยภาพในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและการยกระดับโรงเรียนชั้นนำของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความพร้อมสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล และสอดคล้องกับทัศนะของ Heron (1997), Ubben, Hughes & Norris (2001) และ Hoy & Miskel (2001) ที่กล่าวถึง

การพัฒนาครูต้องให้ความสำคัญและคำนึงถึงแผนงานหรือโครงการที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน (results-driven education) การมุ่งให้ครูคิดอย่างเป็นระบบ (system thinking) และการเรียนรู้ในตัวครูเกิดจากการเป็นผู้กระทำ (active)

ความรู้ใหม่ จากผลการวิจัยผู้วิจัยที่ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่เป็นกรอบแนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยึดปัญหาเป็นฐาน: กรณีที่ประสบผลสำเร็จในโรงเรียนปัจจิมเชียงยืน แผนกสามัญศึกษา นั้น ถือเป็นองค์ความรู้ใหม่ในบริบทเฉพาะโรงเรียนพระปริยัติธรรมปัจจิมเชียงยืน แผนกสามัญศึกษา มีข้อจำกัดในการนำไปเผยแพร่เพื่อใช้ในวงกว้าง เพียงแต่สามารถใช้เป็นกรณีศึกษาเพื่อประยุกต์ใช้ในบริบทที่คล้ายคลึงกันได้ ดังทัศนะของ Coghlan and Brannick (2007) และ James, Milenkiewicz, and Bucknam (2008) ที่กล่าวว่าผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการมีข้อจำกัดในการนำไปเผยแพร่หรืออ้างอิง แต่สามารถนำเอาประเด็นข้อคิด หรือเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นเป็นข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน หรือที่กำลังมุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในลักษณะเดียวกันได้ สอดคล้องกับข้อค้นพบองค์ความรู้ใหม่ที่มีลักษณะเฉพาะในผลการวิจัยเรื่องการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการบูรณาการในโรงเรียนขนาดเล็กโดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ของ ศิริกุล นามศิริ (2552) และเรื่องการจัดการศึกษาปฐมวัยด้วยหลักองค์รวมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดงพอง องค์การบริหารส่วนตำบลศิลา จังหวัดขอนแก่น ของ ชยานนท์ มนเพียรจันทร์ (2554)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1) จากผลการวิจัยที่พบว่าการวิจัยเชิงปฏิบัติการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยึดปัญหาเป็นฐานบรรลุผลสำเร็จตามที่คาดหวัง ดังนั้นโรงเรียนพระปริยัติธรรมปัจจิมเชียงยืน แผนกสามัญศึกษา ที่เป็นพื้นที่ในการวิจัยควรใช้การเรียนรู้แบบยึดปัญหาเป็นฐานนี้เป็นแนวทางในการพัฒนาครูและนักเรียนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่อไป

2) จากผลการวิจัยที่พบว่าการแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากชั้นเรียนร่วมกันเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การพัฒนาบรรลุเป้าหมายเชิงประจักษ์ได้ในวงจรที่ 2 ของการวิจัย ดังนั้นโรงเรียนพระปริยัติธรรมปัจจิมเชียงยืน แผนกสามัญศึกษา ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรได้มีการเยี่ยมชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรมีการสังเกตการณ์สอนของกันและกัน มีการสะท้อนผลการสังเกตการสอนร่วมกัน เปิดโอกาสให้บุคลากรได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการออกแบบการเรียนรู้และจัดทำแผนการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอทุกสัปดาห์ สัปดาห์ละหนึ่งครั้ง

3) จากผลการวิจัยที่พบว่าการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยึดปัญหาเป็นฐานในโรงเรียนพระปริยัติธรรมปัจจิมเชียงยืน แผนกสามัญศึกษา บรรลุทุกเป้าหมายการพัฒนาการเรียนรู้นั้นเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้การพัฒนาบรรลุผลสำเร็จนั้น หากสถานศึกษาใดต้องการที่จะพัฒนาให้สถานศึกษาของตนเป็นสถานศึกษาที่พัฒนาด้วยหลักการเรียนรู้ด้วยเชิงวิชาการ ตลอดถึงการพัฒนาองค์กรโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ริเริ่มในการพัฒนา แล้วค่อยพูดคุยทำความเข้าใจกับคณะครูในสิ่งที่ต้องการพัฒนานั้น โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงคุณค่าความเป็นมนุษย์ของคณะครูในสถานศึกษาเป็นสำคัญ เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถและใฝ่ดี แล้วสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นกับบุคลากรก่อนเป็นอันดับแรก หลังจากนั้นค่อยเดินหน้าพัฒนาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) โรงเรียนพระปริยัติธรรมปัจจิมเชียงยืน แผนกสามัญศึกษา ควรทำวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาในงานต่างๆ ของโรงเรียน เช่น งานการบริหารทั่วไป งานการเงินและพัสดุ งานอาคารและสิ่งก่อสร้าง เป็นต้น รวมทั้งควรทำวิจัยในระดับห้องเรียนเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

2) ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยึดปัญหาเป็นฐานในโรงเรียนอื่นๆ เช่น โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรมบาลี โรงเรียนศูนย์เด็กเล็กก่อนเกณฑ์ในวัด และโรงเรียนที่เปิดการเรียนการสอนธรรมศึกษาชั้นตรี โท เอก เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ชยานนท์ มนเพียรจันทร์. (2554). *การจัดการศึกษาปฐมวัยด้วยหลักองค์รวม: กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดงพอง องค์การบริหารส่วนตำบลศิลา จังหวัดขอนแก่น.* ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ทิศนา แขมมณี (2545). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* กรุงเทพฯ: สานักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

แผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ (2552) *การพัฒนาการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา (พ.ศ. 2553 - พ.ศ. 2562).* (อัดสำเนา)

ไพศาล สุวรรณน้อย. *การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน.* เอกสารประกอบการบรรยายโครงการพัฒนาการเรียนการสอน สืบค้นเมื่อ 9 สิงหาคม 2558 จาก http://ph.kku.ac.th/thai/images/file/km/pbl-he-58-1.pdf

มัณฑรา ธรรมบุศย์. (2545) *การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้โดยใช้ PBL (Problem – based learning).* เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ. (อัดสำเนา)

โรงเรียนพระปริยัติธรรมปัจจิมเชียงยืน แผนกสามัญศึกษา (2557*) แผนปฏิบัติการโรงเรียนพระปริยัติธรรมปัจจิมเชียงยืน.* (เอกสารอัดสำเนา).

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2558). *การวิจัยทางการบริหารการศึกษา: แนวคิด แนวปฏิบัติและกรณีศึกษา.* พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: หจก. ทิพยวิสุทธิ์.

ศิริกุล นามศิริ. (2552). *การพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการบูรณาการในโรงเรียนขนาดเล็ก: การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.* ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *แผนปฏิบัติราชการกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

อนุชา โสมาบุตร (2553) *การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน.* สืบค้นเมื่อ 27 ธันวาคม2557 จาก https://teacherweekly.wordpress.com/2013/09/25/problem-based-learning/

Coghlan, D. & Brannick, T. (2007). *Doing action research in your own organization.* 2nd ed. Thousand Oaks, CA: Sage.

Edens, K. M. (2000). *Preparing problem solver for the 21st century* through problem-based learning. New York: College Teaching.

Heron, L.E. (1997). *Using constructivist teaching strategies in high school science classrooms to cultivate positive attitudes toward science*. Ed.D. Dissertation, University of Nevada, Reno.

Hoy, W.K., & Miskel, C.G. (2001). *Educational administration: Theory, research, and practice.* 6th ed. New York: McGraw Hill.

James, E.A, Milenkiewicz, M.T.,& Bucknam, A. (2008). *Participatory action research for educational leadership: Using data-driven decision making to improve schools.* Thousand Oaks, CA: Sage.

Ubben, G.C., Hughes, L.W., & Norris, C.J.(2001). *The principal: Creative leadership for effective schools.* 4th ed. Boston: Allyn & Bacon.

Zhang X. (2002, October). *The China papers***.** Retrieved January 20, 2015 from http://science.uni serve.edu.au/pubs/china/vol1/.